

Titulació	Típus	Curs
2500501 Història	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Maria de la Paloma González Marcén

Correu electrònic: paloma.gonzalez@uab.cat

Equip docent

Ana Maria Bach Gómez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Sense prerequisits oficials

Objectius

L'assignatura forma part de la matèria Història del grau d'Història. Els 30 ECTS d'assignatures bàsiques vinculades a la matèria d'Història tenen com objectiu garantir els coneixements mínims indispensables que han de permetre als estudiants cursar amb èxit els crèdits obligatoris i optatius que es preveuen per al grau d'Història.

La matèria de Societats Prehistòriques té per objectiu proporcionar un coneixement bàsic dels principals esdeveniments i processos de canvi i continuïtat de la Humanitat en una perspectiva diacrònica, des de la transició del Pleistocè a l'Holocè i l'aparició de les primeres societats pageses al Pròxim Orient fins a l'aparició de societats estatals amb documentació escrita (Europa, Mediterrani, Pròxim Orient, Xina) o la irrupció de potències colonials amb els conseqüent impacte a les societats indígenes (Amèrica, Àfrica subsahariana, Oceania). Té, per tant, una perspectiva global, integrant els diversos espais geogràfics i dinàmiques històriques. De fet, la dimensió espacial d'aquest coneixement històric haurà de ser tan àmplia com sigui possible, doncs contribueix enormement a desenvolupar la capacitat de comprendre la diversitat històrica i cultural. Així mateix, la matèria ofertada proporcionarà unes primeres nocions sobre els diversos enfocaments temàtics de la ciència històrica (social, polític, econòmic, de gènere, ideològic, cultural), així com de teoria i metodologia de la Història, la Prehistòria i l'Arqueologia (debats i perspectives historiogràfiques).

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Aprendre de manera autònoma.
2. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
3. Coordinar el treball de caràcter interdisciplinari amb altres equips.
4. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
5. Enumerar les teories sobre l'espècie humana i posar-les en relació amb la producció de la societat i la cultura.
6. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
7. Interpretar l'estructura social i econòmica de la prehistòria.
8. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
9. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
10. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
11. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
12. Utilitzar les eines bàsiques pròpies dels estudis de prehistòria.

Continguts

Bloc 0. Canvis històrics i pràctiques socials: una visió des de la prehistòria

Bloc 1. L'aparició i consolidació de l'economia productora

- El Neolític, com i quan?. Canvi climàtic i processos de domesticació de plantes i animals
- Les primeres societats agrícoles al Pròxim Orient
- Expansió i consolidació de les societats pageses a Europa

Bloc 2.- Les primeres societats complexes al Pròxim Orient i a Europa

- L'aparició de l'estat al Pròxim Orient: el concepte de "revolució urbana"
- Desenvolupament de les societats de l'Edat del Bronze a Europa: jerarquia i complexitat
- Comerç i colonitzacions: el Mediterrani de finals del IIer i inicis del Ier mil·lenni
- L'Edat del Ferro i la formació del pobles europeus: arqueologia, història i mite

Bloc 3.- Les altres societats prehistòriques

- Caçadors-recol·lectors de l'Holocè i primeres societats productores i complexes a Àfrica, Àsia, Amèrica i Oceania

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	50	2	2, 5, 7, 9, 10
Preparació proves i treballs	75	3	1, 2, 4, 6, 8, 10, 11, 12
Tutorització	10	0,4	2, 3, 4, 8

Activitats dirigides

- Classes teòriques dirigides pel professorat amb suport TIC.
- Sessions de treball en grup i de debats dirigides pel professorat. Valoració i discussió col·lectiva de material textual o audiovisual, Presentacions individuals i/o col·lectives i ronda de valoracions.

Activitats supervisades

- Sessions concertades per resoldre dubtes sobre el desenvolupament de l'assignatura. Assessorament individual o en grups reduïts sobre continguts específics de la matèria.
- Assessorament en grups reduïts per l'elaboració de presentacions i d'exercicis pautats d'aprenentatge.

Activitat autònoma

- Estudi personal. Lectura de textos. Recerca d'informació bibliogràfica.
- Redacció de treballs. Preparació de presentacions, comentaris orals i debats.

Avaluació

- Proves escrites.
- Treballs individuals i en grup.
- Presentacions orals.
- Participació en debats.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentacions i activitats a l'aula	A concretar pel professorat a inici de curs	6	0,24	2, 4, 6, 8, 9
Proves escrites	A concretar pel professorat a inici de curs	6	0,24	3, 5, 7, 10, 12

Mòduls d'avaluació

Es portarà a terme una avaluació continuada de totes les activitats desenvolupades a l'assignatura. El sistema d'avaluació s'organitza en 3 mòduls, cadascun tindrà assignat un pes específic en la qualificació final: 40% mòdul 1, 40% mòdul 2, 20% mòdul 3.

1. Les activitats dirigides s'avaluaran mitjançant el mòdul de 2 proves escrites (20% cadascuna).
2. Les activitats supervisades s'avaluaran mitjançant el mòdul de presentacions i activitats a l'aula (40%).
3. Les activitats autònomes s'avaluaran mitjançant el mòdul de treballs (20%).

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Calendari d'avaluació

A l'inici de curs s'informarà a l'alumnat dels continguts concrets dels mòduls d'avaluació i els seus terminis de realització/lliurament.

En el moment de realització/lliurament de cada activitat avaluable, el professorat informarà (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Requisits per superar l'assignatura

- Participació regular a les sessions lectives.
- Presentació/realització dels mòduls d'avaluació en els terminis establerts.
- Assolir una puntuació mitja dels mòduls d'avaluació de 5 ó més en una escala de 10, sempre i quan s'hagi obtingut una qualificació de 3,5 o més en una escala de 10 en cadascun d'ells.
- Un/a estudiant es considerarà no avaluable en el cas que no lliuri o no es presenti a un o més dels mòduls d'avaluació en els terminis establerts o assisteixi a menys del 75% de les sessions teòriques.

Recuperació

Es podran presentar a la recuperació les/els estudiants que compleixen els següents requisits:

- Han d'haver realitzat els mòduls d'avaluació en els terminis establerts
- Han de haver assolit una puntuació mitja dels mòduls d'avaluació de 4 ó més en una escala de 10

Calendari de recuperació

Les dates dels exàmens de recuperació estan fixades per la facultat. Aquestes dates es publiquen a la web de la facultat al mes de juliol del curs anterior. És responsabilitat dels/les estudiants saber la data que li correspon per la recuperació de la seva assignatura. La última prova de l'avaluació continuada es programarà com a mínim una setmana abans de la data de recuperació.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Avaluació única

Constarà d'una prova escrita (60%) i un treball temàtic (40%)

La prova escrita (tipus test) es realitzarà en les dates establertes per la Facultat i s'avaluarà el temari complet de l'assignatura.

Les pautes i contingut del treball escrit s'establiran a principi de curs i es podran consultar a l'Espai Moodle de l'assignatura al Campus Virtual de la UAB. La data de lliurament serà la mateixa que l'establerta per a la prova escrita.

Bibliografia

Bloc 0. Canvis històrics i pràctiques socials: una visió des de la prehistòria

- Boivin, N., Crassard, R., & Petraglia, M. (Eds.). (2017). Human dispersal and species movement: from prehistory to the present. Cambridge University Press.
- Ellis, E. (2022) El Antropoceno. Una breve introducción. Alianza Ed.
- Gonzalez Ruibal, A. (2023). Tierra arrasada: Un viaje por la violencia del Paleolítico al siglo XXI. Editorial Crítica.
- Graeber, D. & Wengrow, D. (2022) El amanecer de todo. Una nueva historia de la humanidad. Barcelona: Ariel.
- Hall, T. D. (Ed.). (2018). Comparing globalizations: Historical and world-systems approaches. Springer International Publishing
- Sanchez Romero, M. (2022). Prehistorias de mujeres. Destino

Bloc 1. L'aparició i consolidació de l'economia productora

- Aurenche, O. & Kozłowski, S.K. (2003). El origen del Neolítico en el Próximo Oriente. Barcelona: Ed.Ariel.
- Barker, G. (2006). The agricultural revolution in prehistory: why did foragers become farmers? Oxford: Oxford University Press.
- Fowler, C.; Harding, J.; Hoffmann, D. Eds. (2013). The Oxford Handbook of Neolithic Europe. Oxford Handbooks.
- Bernabeu, J.; Aura, J.E. & Badal, E. (1993). Al Oeste del Edén. Las primeras sociedades agrícolas en la Europa mediterránea. Madrid: Ed. Síntesis.
- Fowler, C.; Hardin, J. & Hofmann, D. (coords.) (2015). The Oxford Handbook of Neolithic Europe. Oxford Handbooks.
- Guilaine, J. Dir. (2003). Arts et symboles du néolithique à la protohistoire. Séminaires du collège de France. Errance Ed.
- Mazourie, K. (2007). El Orígen del Neolítico en Europa. Barcelona: Ed. Ariel.
- Rojo, M.; Garrido, R. & Martínez, I. (coords.) (2012). El Neolítico en la península ibérica y su contexto europeo. Ed. Cátedra.
- Smith, B.D. (1995). The emergence of agriculture. New York: Scientific American Library.

Bloc 2. Les primeres societats complexes al Pròxim Orient i a Europa

- Akkermans, P. & Schwartz, G. (2003). The archaeology of Syria: From complex Hunter-Gatherers to Early Urban Societies (16,000-300 BC). Cambridge University Press.
- Aubet, M.E. (1994). Tiro y las colonias fenicias de Occidente. Barcelona: Ed. Crítica
- Dickinson, O.T.P.K. (2000). La Edad del Bronce egea. Madrid: Ed. Akal
- Harding, A. (2021). *Bronze Age Lives*. de Gruyter. <https://library.open.org/handle/20.500.12657/48420>
- Harding, A.F.; Fokkens, h. (2013). The Oxford Handbook of the European Bronze Age. Oxford Handbooks.
- Kristiansen, K. (2001). Europa antes de la historia: los fundamentos prehistóricos de la Europa de la Edad del Bronce y la primera Edad del Hierro. Barcelona: Ed. Península.
- Kristiansen, K., Larson, T.B. (2006). La emergència de la Sociedad del Bronce. Viajes, transmisiones y transformaciones. Ed. Bellaterra. Barcelona.
- Liverani, M. (2006). Uruk. La primera ciudad. Barcelona: Ed. Bellaterra.

- Lovell, J.I.; Rowan, Y. (2011). Culture, Chronology and the Chalcolithic. Theory and Transition. Oxbow books, Oxford.
- Redman, C.L. (1990). Los orígenes de la civilización. Desde los primeros agricultores hasta la sociedad urbana en el Próximo Oriente. Barcelona: Ed. Crítica.
- Wells, P.S. (1998). Granjas, aldees y ciudades: Comercio y orígenes del urbanismo en la protohistoria europea. Ed. Labor. Bcn.

Bloc 3. Les altres prehistòries

- Adams, R.E. (2000). Las antiguas civilizaciones del Nuevo Mundo. Barcelona: Crítica.
- Bellwood, P., & Glover, I. (Eds.). (2023). Southeast Asia: from prehistory to history. Taylor & Francis.
- Connah, G. (2004). Forgotten Africa: An introduction to its archaeology. London: Routledge.
- Cochrane, E. E., & Hunt, T. L. (Eds.). (2018). The Oxford Handbook of prehistoric Oceania. Oxford University Press.
- Gosden, Ch. (2008). Arqueología y colonialismo. El contacto cultural desde 5000 a.C. hasta el presente. Barcelona: Ed. Bellaterra.
- Hanks, B. K. & Linduff, K. M. (2009). Social Complexity in Prehistoric Eurasia: Monuments, metals and mobility. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mitchell, P., & Lane, P. (Eds.). (2013). The Oxford Handbook of African archaeology. Oxford Handbooks
- Whitfield, S. (2018). Silk, slaves, and stupas: Material culture of the Silk Road. Univ of California Press.

Programari

-Cap

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt